

DIRVA

Nr. 134

Lapkritis-Nov. 21, 1960

Cleveland, Ohio

KONGAS IŠVARĖ GANOS PASIUNTINYBĖ

Kongo karinis režimas paskelbė, kad jis nutraukia diplomatinis ryšius su Gana, ir grąsino sulaukti Jungtinių Tautų "sutaikymo komisijos" atvykimą karine jėga, jeigu to prireiktų.

Ganos ambasada išvykta per 48 valandas išvykti iš krašto. Plk. Mobutu vadovaujamas karinis režimas

ganiečius apkaltino, kad jie kišasi į Kongo vidaus reikalus. Nutarimas nutraukti diplomatinis ryšius su Gana buvo paskelbtas po to, kai prie Lumumbos rezidencijos buvo areštuotas Ganos pasiuntinybės sekretorius Mensah, pas kurį rasta didesnė suma Lumumbai skirtų pinigų ir planai užimti Katangos provinciją.

Suimtasis vėliau buvo paleistas, bet paskelbta, kad jis bus armijos sekamas, iki išvyks iš krašto.

Stebėtojai taip pat nurodo, kad Kongo karinis režimas gali netrukus nutraukti santykius ir su Gvinėja bei Jungtine Arabų Respublika.

Jungtinėse Tautose susidariusi "sutaikymo komisija" iš 15 Azijos ir Afrikos kraštų atstovų planuoja į Kongą atvykti lapkričio 26. Plk. Mobutu režimo atstovai pastebėjo, kad jie nenori ir turį teisę neįsileisti tos komisijos, nes ir šiaip užtenka vargų su politiškai "liguistais kongiečiais", o be to, komisija esanti vienašališka, remianti tik "vieną Kongo politiką" — iš pareigų nušalintą premjerą Lumumbą. Esą, jei Jungtinės Tautos norinčios smulkesnių informacijų, jų galinčios gauti iš New Yorke viešinio prez. Kasavubu.

Plk. Mobutu karinio režimo atstovas priminė prieš porą dienų įvykusį karinį parodą, kuriame dalyvavo 5,000 karių, ir pridūrė, kad jie gali būti pasiūti į Leopoldvilės aerodromą, per kurį turėtų atvykti minėta komisija.

Karinį parodą stebėjo užsienio diplomatai ir Jungtinių Tautų misijos atstovai. Jie visi buvo nustebinti kariuomenės drausmingumu, kuris prieštaravo JT įgaliojimo Raješvaro Dajalio pranešimui, būk, Kongo armija esanti palaida plėšikų gauja.

Jungtinių Tautų plenumas atmetė du neutralistų bandymus sustabdyti diskusijas dėl Kasavubu delegacijos išleidimo į Jungtines Tautas. Po šios pergalės tikima, kad prez. Kasavubu delegacija bus galutinai įsileista, ir tai reikš didelį smūgį prokomunistiškam Lumumbai bei jo šalininkams tolimesniuose Kongo krizės sprendimuose.

• Prez. Eisenhoweris įsakė nuo gruodžio 16 sumažinti maitis iš Lenkijos atgabenamoms prekėms. Tai laikoma nauju žingsniu pagerinti santykius su komunistine Lenkija. Ligšiol Lenkijos, kaip ir kitų komunistinių kraštų, prekėms buvo taikomi aukštesni maitai, negu draugiškųjų kraštų gaminiais.

Maskva pataria Castrui nežvanginti ginklais...

Gvatemala ir Nikaragva ruošiasi artimiausiomis dienomis įteikti skundą Amerikos Valstybių Organizacijai dėl Kubos grėsmės tų kraštų saugumui. Apeliuoti planuojama, remiantis 1947 metais pasirašyta Rio sutartimi, kuri skirta Amerikos kraštams ginti nuo jų kaimynų grąsinimų. Toje sutartyje numatoma kaltininkams pritaikyti įvairias sankcijas — nuo diplomatinio ryšių paastrinimo, ekonominio ryšių nutraukimo iki ginkluotos jėgos panaudojimo.

JAV valstybės departamentas paskelbė, kad Fidel Castro režimas per pastaruosius dvejus metus savo karines jėgas padidinęs dešimtį kartų ir dabar turį didesnę kariuomenę, negu bet kuris kitas Lotynų Amerikos kraštas. "Reikšmingi ginklų kiekiai" yra gauti iš sovietinio bloko. Valstybės departamento žiniomis, Castro režimas iš Čekoslovakijos ir Sovietijos yra gavęs per 28,000 tonas ginklų ir šaudmenų, jų tarpe 45,000 čekiškų automatinų šautuvų, 60 priestankinių pabūklų, 8 MIG tipo sprausminius naikintuvus ir t.t. Vien šių metų vasarą, nuo liepos mėnesio, Sovietija Kubai atsiuntė 12 laivų su ginklais, ir 6000 tonų karinės medžiagos buvo iškrauta Kuboje lapkričio 7 d.

Didelius kiekius įvairių ginklų Castro režimas buvo praeitais metais nupirkęs iš nekomunistinių kraštų, pvz. 48,000 automatinų šautuvų ir apie 50 mil. įvairių šovinių iš Belgijos, bet pastaruoju metu ginklų tiekimai iš nekomunistinių kraštų esą nutraukti.

JAV valstybės departa-

mento pareiškimas buvo atsakymas į Kubos režimo spaudos ir radijo puolimus, kuriuose prez. Eisenhowerio įsakymas pasiūti Karibų zonon lėktuvneši ir keturis naikintojus buvo pavadinti "jankių intervencija" į Nikaragvą ir Gvatemalą, sukeliant didžiausią grėsmę pasaulinei taikai".

Minėti laivai buvo pasiūti, Nikaragvos ir Gvatemalos vyriausybėms prašant apsaugos nuo Kubos revoliucionierių. Laivai patuliuoja jūroje tarp Kubos ir minėtų kraštų ir turi įsakyti naudoti ginklus, jei prireiktų sulaukyti komunistų invaziją. Laivai griežtai saugo tarptautinėmis sutartimis nustatytą 3 mylių ribą vandenys.

Šį JAV žygį aštriai puolė sovietinio bloko ir komunistinės Kinijos spauda ir vyriausybės. Premjeras Ču En-lai pareiškė, kad JAV norinti "pagelbėti reakcionieriškoms, diktatorinėms Nikaragvos ir Gvatemalos vyriausybėms, siekiančioms užgniaužti liaudies revoliucinius sąjūdžius".

Tačiau už triukšmingų fasadų, kaip informuoti Ha-

vanos sluoksniai sako, Maskva bandanti Castro režimui įkalbėti "protingumą" ir "nuosaikumą" JAV atžvilgiu. Esą, kubiečiams būvę atvirai pasakyta "baigti žvanginimą sovietinėmis raketomis" ir įspėta, kad Maskvai santykiai su naująja JAV administracija esą svarbesni, negu visa Kubos problema.

Sovietijos vyriausybė taip pat pareiškusi Kubai nepasitenkinimą sistematišku Castro režimo bandymu ieškoti draugystės su Brazilija, Argentina ir kitais Lotynų Amerikos kraštais.

Juozas Kreivenas
1602 So. 48 Court
Chicago 50, Ill.

JAU 42 METAI KAI BUVO ATKURTA LIETUVOS KARIUOMENĖ... Šią sukaktį ruošiamasi daugelyje lietuvių kolonijų plačiai paminėti, Chicagoje, New Yorke, Clevelande ir kitur ta proga ramovėnai ruošia iškilmingus minėjimus, pageriant žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Viršuje Vytauto, Augustino nuotrauka paminklo žuvusiems nepriklausomybės kovose ties Širvintais kariams, kurį sovietinis okupantas, norėdamas pašalinti bet kokius Nepriklausomos Lietuvos pėdsakus, sunaikino.

TITO SUSITAIKYSIĄS SU BAŽNYČIA

Belgrado informuotų sluoksnių žiniomis, netrukus reikią laukti susitarimo tarp Romos katalikų Bažnyčios ir komunistinės Jugoslavijos vyriausybės.

Pasiruošimai vyksta jau ketletą mėnesių ir neseniai jie pasiekė kulminacinį tašką, apsieidiant memorandumais tarp vyriausybės ir Jugoslavijos vyskupų kolegijos. Tikima, kad tų memorandumų tekstai dabar studi-

juojami Vatikane ir labai artimoje ateityje reikią laukti prasidedant tiesioginiui derybų tarp valstybės ir Bažnyčios tiems santykiams sunormuoti.

Santykiai įsitempė, pasibaigus II Pasauliniam karui, kai Tito režimas suvaržė Bažnyčios pozicijas ir privilegijas, nacionalizuodamas žemes ir miteisdamas arkivyskupą, vėliau kardino-lą Stepinacą 16 metų kalėjimo už

tariamus karo nusikaltimus.

Nors memorandumų tekstai nebuvo viešai paskelbti, bet, kaip iš įvairių šaltinių aiškėja, kelias į derybas buvo pradėtas visų Jugoslavijos vyskupų pasirašytu pareiškimu, kuriame, šalia nusikundimų lokaliųjų administracijų nedraugiška laikysena Bažnyčios atžvilgiu, būvę reikalauja, kad vyriausybė tikrai įgyvendintų įstatymus, garantuojančius religijos laisvę, ir nurodyta, kad dvasiškija esanti pasirošusi dirbti "bendruomenės interesams" bei "Jugoslavijos moralinei ir materialinei gerovei".

Vyriausybės požiūriu, svarbiausias punktas tam memorandumui pripažinimas, kad Jugoslavijos konstitucija ir įstatymai būtų baze eventualiam santykių pagerinimui, nes, anot vieno pro-vyriausybės šaltinio, katalikų Bažnyčia tuo memorandumu pirmą kartą atvirai pripažinusi konstituciją.

Vyskupai savo memorandumu taip pat prašė vyriausybę tartis tiesiogiai su vyskupų kolegija vietoj vyriausybės globojamos "kunigų sąjungos".

Iš kitų šaltinių nurodoma, kad popiežius Jonas XXIII svarstąs galimybę paskirti apaštališkąjį delegatą Belgradui.

NOTA HAMMARSKJOLDUI

Lapkričio 10 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatiniai atstovai JAV-se pasiuntė bendrą notą JTO generaliniam sekretoriui Dagui Hammarskjoldui. Jie savo notoje atkreipė dėmesį į Sovietų Sąjungos jų okupuotus kraštus bei Sovietų kolonializmą, vykdomą Pabaltijos valstybėse, prašydami, jog būtų daromi JTO žygiai, kad Pabaltijos valstybės atgautų laisvę ir nepriklausomybę.

LAOSAS IEŠKO RYŠIŲ SU KOMUNISTAIŠ

Laoso premjero Phoumas neutralistinė vyriausybė nutarė užmegsti "gerus kaimyniškus santykius" su komunistine Kinija ir pasiūti "geros valios misijas" į Pekiną ir Šiaur. Vietnamą.

Nutarimas buvo paskelbtas po kabineto slapto posėdžio ir esą pasėka taikos derybų tarp prokomunistinio Pathet Lao sąjūdžio ir vyriausybės. Pasitarimai su Pathet Lao sukilėliais, kurių tituliarinis galva yra premjero pusbrolis princas Souphanouvong, prasidėjo rugsėjo mėnesį, kai valdžią perversmo kelių pamėję princas Phoumas vyriausybė. Pastarasis pareiškė, kad santykių užmezgimas su komunistais atitinkas vyriausybės neutralumo politiką.

Tų įvykių pasėkoje, JAV pastangos sutaisyti premjerą Phoumą su antikomunistinių sukilėlių vadu Nosavan, kaip daugelis Vakarų stebėtojų tiki, nusišiančios niekais. Nosavan jau anksčiau atmetė visus, įskaitant du JAV misijos siųstuosius, kvietimus dalyvauti derybose su Phoumas vyriausybė. Jis tiki, kad vyriausybė per daug pataikaujanti komunistams.

Premjeras Phouma, paklaustas, apie planus atsiimti iš antikomunistų karališkąją sostinę Luang Prabang, atsakė: "Pamatysite vėliau". Jis pakartojo ankstesnį pareiškimą, kad nuo JAV priklausą, ar gen. Nosavan

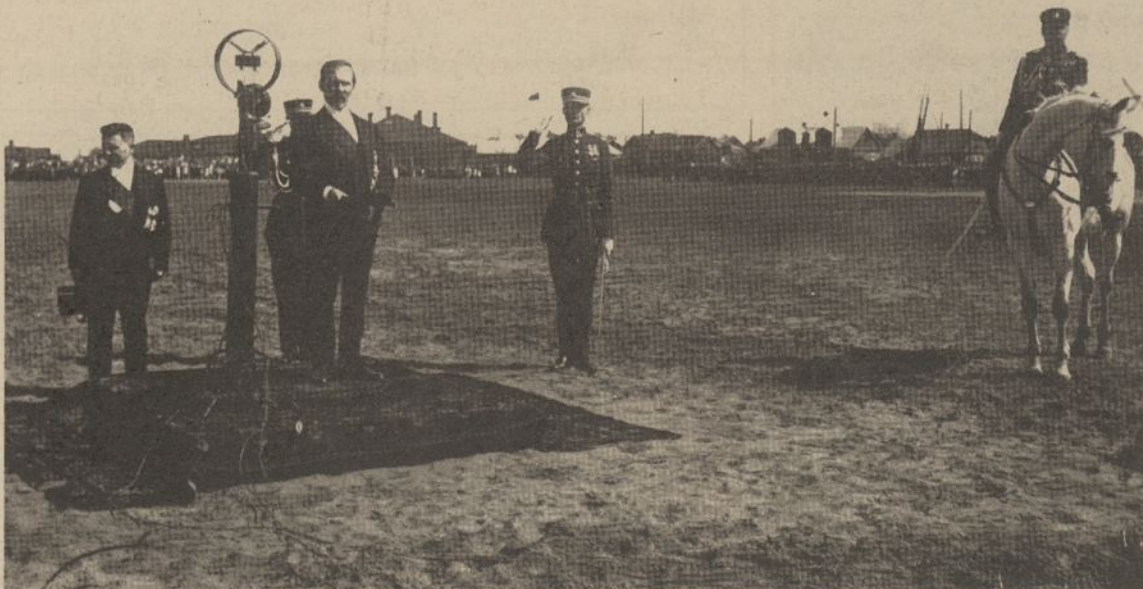
bus įkalbėtas pradėti derybas su jo vyriausybė.

Paskutiniomis žiniomis, neutralistinė Phoumas vyriausybė sutikusi sudaryti koalicinį komitetą į kurį įeitu du prokomunistinės Neo Lao Hak Xat partijos nariai. Tas susitarimas su-darąs baze ginklų paliauboms su Pathet Lao sukilėliais.

Washingtonė paskutinieji Laoso įvykiai sekami su dideliu susirūpinimu. Vals-tybės departamento pareigūnai pareiškė, kad tie įvykiai stipriai padidinę atvi-ro pilietinio karo galimybes.

• Prezidentu išrinktas John F. Kennedy, kaip paaiškėjo per jo pasitarimą su CIA šefu Allen Dulles, numatąs vyriausioju JAV prokuroru (Attorney General) skirti savo jaunesnįjį brolių Robertą, kuris vadovavo jo rinkiminei kampanijai.

• JAV sionistų organizacija pareikalavo, kad JAV remtų Izraelio kandidatūrą į Jungt. Tautų Saugumo Taryboje atsirasiąntį nenuolatinio nario postą ir priešintųsi Jungtinės Arabų Respublikos kandidatūrai.

TAI BUVO DAR TAIP NESENI... Kauniečiai, susirinkę Žaliajame kalne, klausosi respublikos prezidento Antano Smetonos žodžio kariuomenei. Kairėje stovi min. pirmininkas prof. A. Voldemaras. Dešinėje ant balto žirgo parado vadas gen. štabo viršininkas gen. Kubiliūnas.

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO... (7)

Lapkričio devynioliktoji

Vidunaktį prasidėjo pūga. Temperatūra nukrito iki šešių laipsnių, matomumas visiškai dingo. "Generolas žiema" buvo raudonosios armijos pusėje.

Vokiečių ir rumunų divizijų vyrai tūnojo bunkeriuose -- žemėn įsiraustose duobėse, dengiančiose nuo ledinio vėjo. Gindamiesi nuo šalčio, jie dangstėsi antklodėmis ir rūkė cigaretes. Neviena cigaretė tą naktį nebuvo baigta rūkyti.

Prasidėjo trimių signalu. Tai buvo ketvirtą valandą ryto. Po signalo sudundėjo "karo dievas" -- kaip Stalinas vadino artileriją. Aštuoni šimtai patrankų ir minosvaizdžių keturias valandas spaudė ugnimi ir švinu į vokiečių ir rumunų pozicijas.

Žemė trijų kilometrų ruože virto viena ištisa ugniaviete. Keturias valandas ta ugnies siena šlavė viską, kas pakliuvo. Kur ji įsirausdavo sušalusio žemėn, ten iškilavo smėlio fontanai, ir jų tarpe skraidė medžio gabalai, šakos, lentos, ginklai, žmonių kūnai... Visos priedangos sunyko, kaip kortų nameliai. Kruvinai raudonoje pašvaistėje ruožas atrodė virtęs mėnulio gamtovaizdžių.

Aštuntą valandą pajudėjo tankai. Ore pasigirdo duslus motorų riaumojimas ir geležies dundėjimas. Pilkoji miglos siena pasidarė gyva.

Rusų tankų bangos ėjo glaudžiomis gretomis, kaip parado aikštėje. Granatos pramušdavo spragas. Apie šimtas tankų liko beliepsnojį ugnies stulpais, kitas šimtas iškrito nuo minų. Bet tai buvo tik spragelės tankų bangų antplūdyje.

Tankai buvo apkibę žmonių kėmėmis. Pakeltais pečiais, priekini nulenktomis galvomis. Jie turėjo šautuvus rankose ir granatas kišenėse.

Vokiečių ir rumunų baterijos, kurios dar nebuvo palaidotos, šaudė kiek pajėgdamos. Matydamos taikinius, nematydamos jų pavieniui ir grupėmis.

Kaip ilgai jo divizijos pajėgos atlaikyti koncentruotą puolimą, buvo paklausęs armijos vadas, ir jam vienas generolas buvo atsakęs: "Kiekviena grandinė laiko tol, kol išlaiko jos silpniausioji kilpa."

Silpniausioji kilpa grandinėje buvo rumunai. Jų pozicijas tankai ir smogiamieji daliniai pralaužė ir išblaškė. Rumunų trečioji armija buvo sutriuškinta pirmuoju smūgiu. Rytinis jos sparnas iš karto išblaškytas, vakarinis -- per kelias valandas nusiviestas į šiaurę, į Čiro aukštupį.

Kodėl rumunai buvo silpniausioji grandinės dalis? Ar jie neturėjo keturių divizijų pirmosiose pozicijose, ar jų užnugario nedengė 38-sis tankų korpas?

Tiesa, keturios rumunų divizijos stovėjo pirmosiose pozicijose, bet dvi iš jų buvo tuoj pat išmuštos iki paskutinio vyro. Taip, pažodžiui išmuštos iki paskutinio vyro. Tankų plikomis rankomis neatlaikys. Išskyrus arkliais traukiamas 37 mm patrankas, rumunų frontas neturėjo jokių sunkių ginklų ir priestankinių kovos priemonių.

Jie ištisomis savaitėmis šaukėsi sunkiųjų ginklų. Tai užfiksuota tuzinuose situacijos nagrinėjimų. Maršalas Antonescu buvo net asmeniškai kreipęsis į Hitlerį. Viskas buvo pažadėta, bet nieko nepadaryta rumunų frontui sustiprinti.

"Deja, jūsų fiureris visiškai nekreipia dėmesio į mūsų būklę ir prašymus," taip buvo dviem dienoms anksčiau pareiškęs rumunų armijos vadas generolui Heim, kai pastarasis važinėjo, tirdamas frontų situaciją. Ir tai buvo tiesa.

Tokioje būklėje ketvirtoji vokiečių pėstininkų divizija, kurią visu svoriu užgulė fronto lūžis, turėjo atlaikyti rusų trijų tankų korpus ir trijų kavalerijos korpus prasižėrimą.

Tiesa, tolesnę užfrontę dar saugojo ankščiau minėtasis "Heimo tankų korpas". Ką reikėtas vardas, kuris vėliau pateko į "atpirkimo ožių" sąrašą? Ta istorija vėliau platesnio dėmesio.

Generolo Heimo vadovaujamą 48-ą tankų korpusą sudarė 22-ji

vokiečių tankų divizija, 1-ji rumunų tankų divizija ir smulkesnė vienetai, priskirti pėstininkams paremti.

22-ą diviziją Hitleris po kartotinių maldavimų korpusi priskyrė lapkričio 16. Jos priekiniai daliniai numatyta pozicija pasiekė lapkričio 18, rusų ofenzyvos išvakarėse. Tuo metu divizija turėjo 31 lengvą ir 13

goje. Būklė ap sunkino ir tai, kad rumunų divizijoje veikusi vokiečių radijo stotis buvo rusų sunaikinta, ir ryšis nutrūko.

Po porą valandų trukusios maišaties netikėtai susidurta su sunkiaisais rusų tankais. Dalis jų sustojo kautynėms, bet tūkstaičiai važiavo pro šalį, visiškai nekreipdami dėmesio. Tada gautas fiurerio įsakymas: "48-sis

Staigiai ir netikėtai lūžus frontui, ryšio netekę kovos daliniai nebegalėjo susiorientuoti, kurioje pusėje priešas, kurioje savieji.

sunkiųjų tankų. Apie 30 vidutinio svorio tankų tuo metu dar nebuvo spėti sutraukti iš įvairių pėstininkų divizijų, priekurių buvo anksčiau prikamandiruoti.

1-ji rumunų tankų divizija faktiškai buvo motorizuota pėstininkų divizija, kuri turėjo 40 čekiškių ir prancūziškių tankų, laimėtų grobiu tų kraštų užpuolimuose. Žmonės dar tebebuvo, apmokomi ir niekada dar nepergyvenę kautynių.

Kai prasidėjo rusų puolimas, generolas Heim užlaikymui abi divizijas. Devintą valandą ryto dar nebuvo aiškaus mūšio vaizdo, bet generolas Heim, kelio mis dienomis anksčiau gerai susipažinęs su situacija ir žinodamas rusų spaudžiamų frontų pajėgumą, pajuto, kad šeštajai vokiečių armijai jau gresia apsupimas. Jis kreipėsi į "Heeresgrupe B", pasiūlydamas užkirsti kelią gresiančiam pavojui. Pasiūlymas patvirtintas ir įsakytą žygiuoti šiaurės rytų kryptimi. Už valandos korpusą pasiekė priešingas įsakymas: veržtis ne į šiaurės rytus, bet į šiaurės vakarus. Reikia įsivaizduoti, kokia maišatis prasidėjo divizijose, kai reikėjo žygiuojantį tankų korpusą pasukti 90 laipsnių kampu -- ant ledo, migloje ir sniego pū-

tanų korpas vyksta į šiaurę, ir įsilaužia į priešų užnugarį." Po kurio laiko kitas Hitlerio įsakymas: "48-sis tankų korpas veržiasi ne į šiaurę, bet į šiaurės rytus -- rumunų išlaisvinti."

Tą pačią naktį korpas buvo apsuptas. Prieš pat žlugimą buvo gautas "Heeresgrupe B" įsakymas prasimušti į pietvakarius. Tai šiaip taip pasisekė, tuo žygiu išvedant iš apsupimo ir apie porą tūkstų rumunų. Ilgą laiką buvo važiuojama lygiagrečiai su rusais, bet po 11 valandų žygio pagaliau pasisekė lenktynės laimėti, 48-sis tankų korpas pagaliau išvengė sunaikinimo.

Bet istorija tuo nesibaigė. Kai jau Stalingradas buvo galutinai apsuptas, įsūtęs Hitleris turėjo surasti "kaltininką". Gruodžio 5 išleistame aukštesiems karininkams aplinkraštyje Hitleris, saviškai išnagrinėjęs mūšio eigą, paskeibė, kad 48-jo tankų korpuso veiksmai reiškė ne tik apsilėidimą, bet ir "didžiausią visoje karo istorijoje nusikaltimą". Todėl Hitleris nutaręs atsakingąjį generolą tuoj pat išmesti iš kariuomenės ir imtis priemonių, "kurios pagal karo istorijos pa-

Buvo įdomu ir įvairu. Rinkimai atėjo kaip audra. Firma pasirodė palši, vėliau jau juodi ir grūmojanti debesys. Maišėsi dulkės, žmonių kalbos ir kandidatų nuotaiškos. Susipyrko giminės, priešai metėsi į negailestingą žodžių kautynės. (Beveik liejosi kraujas!). Ir vėl. Kaip burtininko lazdele pamojus, viskas staiga nutilo.

Uraganas praūžė. Pradedame atsikvošėti, daikomės ir ieškome, kas dar nesugriauta ir naudotina liko. Reikia beveik stebėtis! Nematome jokių baisių sunaikinimų, nei milijoninių nuostolių. Ir saulė ta pati. "Pralaimėjė" ir "laimėjusieji" jaučiasi lyg naujai prisikėlė... Daug, daug žodžių buvo išlieta ginčijantis ir įrodinėjant.

Prezidentiniai kandidatai, išvadinę viens kitą "melagiais", vėl sueina Floridos saulėje į pasitarimą, sakyme, vėl "meluoti". Neatsakingi pareiškimai, "išgalvoti" prestižo procentai jau nebevargina jų galvų. Tiesiog jaučiame, kad nebėra laimėjusių, nei pralaimėjusių...

Pažiūrėkime į savųjų tarpą. Kad ir Clevelande! Skaitėme tūlo V. Mariūno kalbą, sakyta, o gal ir išreiktą politinių diskusijų vakare (greičiausiai, per patį rinkiminį įkarštį!). Iš spaudos atrodo, kad V. Mariūnas tiesiog pasmerkė tuos, kurie stovėjo už Nixoną, vadino juos šališkais, net įžiūrėjo, kad tai buvo baigus lietuvių skaidymas! Pamėginkime atsukti kitą lazdos galą ir galvokime, kad V. Mariūno širdis linko labiau prie Kennedžio. "Apkaltinkime", dabar Kennedį! Jis norėjo "suskaldyti" Ameriką! Ir, kaip žinome, suskaldė! Nuo valdžios "nukėlė" respublikonus, Taigi, viskas buvo daroma rinkimų var- du.

Nuotaikas stipriai įelektrino J. Čėsna iš Chicagos su ta kortele Dirvoje. Kai kas J. Čėsnos "sufalsifikuo- tą" kortelę perskaitė ir laikraštį padėjo į šalį, kai kas šyptelėjo ir užmiršo, o kai

tirtį tokiais atvejais reikalingos".

Generolas Heim buvo iššauktas į Keitelio štabą, degraduotas ir lėktuvu nugabentas į garsųjį Moabito kalėjimą Berlyne. Ten jis be jokio kaltinimo ir tardymo buvo išlaikytas vienutėje iki 1943 metų pavasario, iš kur perkeltas į karo ligoninę, o dar trim mėnesiais vėliau "kaltinamajam Heimui" pranešta, kad jo "išmetimas iš kariuomenės" pakeistas į atleidimą. 1944 metų rudenį, prasidėjus invazijai iš vakarų, jis buvo vėl pašauktas į kariuomenę ir paskirtas vieno Prancūzijos miestelio kariniu komendantu.

(Bus daugiau)

PAKELTOS DULKĖS IŠSISKLAIDO

kam kraujas pasiekė virimo temperatūrą. Reikia galvoti, kad net pats J. Čėsna nesitikėjo, kad tiek daug vėjo ir dulkių ta jo mesta kortelė sukels (J. Čėsna 1960 rinkiminėje kompanijoje savo pavarde, nejučiomis, įamžino!).

Arba vėl. Kas skaito lietuviškus laikraščius, tas kartais susitinka su H. Žemelio straipsniais. Dirvos skaitytojai tikriausiai prisimena jį kietai kovojus dėl pasikeitimų valdžioje. Dar nesulaukęs pasikeitimų (O jie įvyko!), H. Žemelis pritrūko kantrybės ir paleido seriją nedailiai skambančių žodžių prieš lietuvius -- Nixono rėmėjus. Ir vardu visokių jiems pririnko! Jei dar bent kiek būtų susivaldęs, "pergalė" su daug giedresne nuotaika būtų šventės ir savo brolio, kad ir Nixono rėmėjo, nebūtų įžeidęs.

Gal ir Nixono rėmėjai bus ne kartą "užvirę". Galų gale, mes net nebežinome, ką tokiuo atveju nusikaltėliais vadinti. Žmonės, už kuriuos mes visi liejome savo jausmus, šiandien sveikinas ir tariasi, ką reiks rytoj daryti...

O mes? Puikiai visi su- prantame, kad už dienos ar

kitos bus beveik gaila vietoj išsprūdusio žodžio ar "perkaltinto" kraujo.

— Ir kam to mums reikėjo! Mes dažnai mėgstame žodžiais demonstruoti savo demokratiškumą, bet tik tada, kai kalbama kitų adresu. Ir svarbiausia, save padarome didžiausiais demokratais, gi kitus -- antide- mokratais.

Kaip gi nesišypsoti? Ko daugiau kalbama apie demokratiją, to labiau degame antagonizmu. Ir tai darome dažniausiai dėl svetimų dievų!

O visgi, tikime, kad šie rinkimai mus šio to ir pamokė. Pirmiausia, juose gana aktyviai visi dalyvavo. "Virė" laikrastinės polemikos, susidarė komitetai. Netrukio ir ranių, bei taikių straipsnių. Ir respublikonus, ir demokratų skaitėme. Domėjomės jų mintimis. Vieniems pritarėme, kitus atmetėme.

Šiandien vėl grįžtame į normalų gyvenimą. Pakeltos dulkės išsisklaido. Didelė jų dalis vėjo nunešta tolyn. Gaivus lietus nuplaus ir nuosėdas. O mums dar reiks gyventi. Demokratams ir respublikonams. Ir susitarti dar reikės! V. Ša.

GERIAUSI SVEIKINIMAI

THE EXCELSIOR VARNISH WORKS INCORPORATED

1228 West 74th Street

AT 1-86QO

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai

JUDGE JOHN J. MAHON

Common Pleas Court

GERIAUSI SVEIKINIMAI

visiems lietuviams

GEORGE V. WOODLING

GERIAUSI SVEIKINIMAI

SURPLUS VALUE CENTER

13107 ST. CLAIR AVE.

UL 1-5116

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų pėsiuntimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruoštumė keliauti, tuoj susirikiit su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI

311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey

Telefonas: Market 2-4867

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Nuo šių metų liepos 1 dienos dividendai yra pakelti iki 4 1/4.

Mutual Federal Savings

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanouskas, Pres.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (11)

DESZŐ ÁRVAY

Pro debesų plyši jau veržėsi prosvaištė

"Mano jėgos jau visai baigia išsėkti," kalba Ilona norėtu sušilti. Celė perankšta. Kelių su lenkti neįmanoma, ir nėra vietos rankomis padaužyti šonus. Ji šokinėja aukštin, kaip tai daro vaikai, žaisdami su virve. Penkias minutes, dešimtį minučių, ketvirtį valandos, paskui blaudas griebia mėšlungis. Ji vos pajėgia kvėpuoti nuo skausmo ir nuovargio. Sargybinis pabeldžia į duris.

Kiti rašo:

APIE BACIŲNŲ KELIONĘ EUROPOJE

Vokietijos lietuvių leidžiamos informacijos taip rašo:

"Nuo spalio 19 iki lapkričio pradžios aplankęs savo draugą, Lietuvos Pasiuntinį Londone B. K. Balutį, Vokietijoje lankėsi žinomas lietuvis žurnalistas ir didis patriotas -- Juozas Bačiūnas su ponija.

Mielas svečias, besirūpinamas lietuviškais reikalais ir bekliaudamas po lietuviškas kolonijas po platių pasaulį, nepamiršo net kelintą kartą atvykti ir Vokietijon. Pastarasis apsilankymas itin buvo malonus, nes teko kėl platesniame ratelyje apkalbėti lietuviškas problemas Vokietijoje. Nors prieštaraujant svečiui, PLB Vokietijos Krašto Valdyba su Gimnazijos vadovybe surengė kuklų svečių pagerbimą Vasario 16 Gimnazijos salėje. Čia svečiams buvo įteikta gėlių ir graži tautinė juosta, kaip simbolis, kaip prisiminimas to mažos lietuviško jaunimo auklėjimo salelės Vokietijoje.

Savo žodyje Gimnazijos Direktoriui prof. dr. kun. L. Gronis iškėlė ponį Bačiūną nuopelnus lietuvių ir padėkojo visų susirinkusių vardu už malonų atsilankymą. O svečias, dėkodamas savo ir ponios vardu, padėkojo pagerbusiems. Ypatingai jaunimui jis patarė užaugti gerais lietuviams ir nesigėdyti lietuvių vardo niekur pasaulyje, nes jis pats yra patyręs, kad lietuvių vardas visam pasaulyje yra laikomas pagarboje. Jis būdamas 4 metų išvykęs su tėveliais į JAV tačiau niekada šio vardo nesigėdinęs ir neslėpęs, nors ir visą laiką buvęs geras JAV pilietis.

Po programos buvo nusifotografuota ir atsivėkinta su čia buvusiais mielais svečiais.

Tarp kitų, ponai Bačiūnai apilankė Tėvą A. Bernatonių, Stuttgarto ir Muencheno lietuvius.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba tikisi, kad mieli svečiai ir ateityje nepamirš Vokietijos lietuvių ir pirmai pragai pasitaisius vėl aplankys."

lynos roželės. Ilona norėtu sušilti. Celė perankšta. Kelių su lenkti neįmanoma, ir nėra vietos rankomis padaužyti šonus. Ji šokinėja aukštin, kaip tai daro vaikai, žaisdami su virve. Penkias minutes, dešimtį minučių, ketvirtį valandos, paskui blaudas griebia mėšlungis. Ji vos pajėgia kvėpuoti nuo skausmo ir nuovargio. Sargybinis pabeldžia į duris.

--Vanduo maudynėje yra šiltas --pasako jis ir nueina. Bet jau atrodo, lyg jis kalbėtų ir toliau: Tavo kojos tampa švarios. Pūkus, švarus, tyras vanduo teka tavo sąnariams, tu nusišluostai, apsirengi, eini į tardymą ir kaip sapne pasakai visas pavardes: Gyoni Tibor, Cseri Geza, Alfoldi Ferenc, Foldes Josef ir Gyorfi Erzsebet! Paskui tu gali miegoti. Nieko nėra geriau už miegą. Jie tave atseks -- Tibor, Geza, Ferenc, Josef ir Erzsebet -- galbūt į tą pačią celę, jie išters vieną dieną arba dvi dienas, galbūt tris; Tibor tikrai šešias, jis atsparus. Tada ir jie panorės išsimaudyti šiltu vandeniui ir pagaliau išsimiegoti. Jie pasakys kitas pavardes. Ir taip eis tolyn, iki visi sueis į centrinį kalėjimą ir bus kankinami; iki visi panorės išsimaudyti ir išsimiegoti. Ir vieną dieną, prieš saulės tekėjimą, jie žingsniu per kiemą, link stulpo, ir šauks: "Laisvė Vengrijai!" Galbūt vienas sušuks: "Ilona Farkasch mus išdavė!" Neklausyk, miegok!

Tu neišsilaikysi iki mirties. Neįsivaizduok. Ar tu esi tikra, kad sąmonės netekusieji tyli? O jeigu jie kalba, tai viskas vis tiek; jei ne -- viskas pradedama iš naujo: įkalbinėjimai, grasinimai, priteršta celė. To nepernės joks žmogus! Kada palūs Ilona Farkasch? Kiti jau pasidavė, stipresni. Vienas parašė: priėmiau savo jėgų ribą! Čia niekas -- era savęs valdovas. Nes vienas nusigeria nuo vyno taurės, o kitam reikia trijų litrų. Kas gali pasigirti, kad jis išgers bet kokį kiekį ir nenusigers? Kas tai sako, nepažįsta vyno.

Kai celės durys atidaromos, Ilona nežino, ar sargybinis jai ką sakė. Jis numeta drabužius į jos glėbį.

--Išėik!

Ji delsia.

--Eik maudytis!

Baimė apima Iloną.

--Aš nenoriu į tardymą, aš neprašiau.

--Nedaryk istorijų!

Ji seka jį. Jis uždaro maudynės duris. Ji beveik be sąmonės. Vanduo šiltas, toks malonus. Ji laiko kaklą po čiurkšle. Tai dar maloniau, negu svajonė apie šiltą vandenį. Ji trokštų, kad tai tęstųsi be galo, bet sargybinis jau beldžia.

--Apsirengti!

Ji rengiasi susimąsčiusi ir abejodama: "O gal vis dėl to aš šaukiaus?"

Kuzinas vaikščiojo rūkydamas po kambarį. Cigaretė buvo neskauni. Kai žingsniai koridoriuje priartėjo, jis atsistojo už rašomojo stalo.

--Ilona Farkasch, iš vienuoliktos karcerio celės, -- pranešė sargybinis.

--Nuimti apyrankes! -- įsakė Kuzinas. Po to jis liko vienas su ja.

--Sėskitės ten. Jis parodė sofą. Jo balsas skambėjo dusliai.

--Aš nenoriu prisipažinti, -- pasakė Ilona.

Ji drebėjo. Trumpas dušas sušildė tik odą, todėl juo smar-

kiau ji dabar pajuto šalčio refleksus. Kuzinas paskambino į užkandinę:

--Aštuntas kambarys, atneškite arbatos, aš turiu dar daug darbo.

Sargybinis atnešė padėklą. Kuzinas paėmė indą ir tuoj pat pylė puoduką. Sargybinis pakėlė ranką prie kepurės ir išėjo iš kambario.

--Su kukrumi? -- paklausė Kuzinas.

Ilona neatsakė. Jos žvilgsnis atrodė užgesęs. Kuzinas pasaldino arbatą, šaukštuku barkstelėjo į puoduko kraštą. Paskui atsistojo, paėmė puoduką ir sunkiais žingsniais nuėjo link jos.

--Gerkl!

Ji nesijudino.

--Arbatoje tik cukrus, -- pasakė jis, -- jokių vaistų.

Jis nugėrė gurkšnelį ir vėl jai ištiesė puoduką. Ilona jo nelietė. Ji nieko nebesuprato. Jis prinešė puoduką prie jos burnos. Ji išgėrė. Kuzinas supylė likusią arbatą. Jam dedant cukrų, ji tyliai pasakė:

--Ne taip saldžiai.

Paskui pati griebė puoduką. Gerdama stebėjo jį. Kuzinas nusisuko ir užtraukė lango užuolaidas. Ji pastatė puoduką ant stalo ir grįžo į savo vietą.

--Aš turiu tamstą čia ilgiau palikti; sargybiniai turi tikėti, kad aš tamstą tardau. Pailsėkite.

Ji pakluso. Jos sąnariai vis dar tebedrebėjo. Ji vos neverkė. Ko neįveikė jos protas, ji apčiuopė jausmą.

--Miegok! -- pasakė jis.

Nežiūrint nuovargio, mintys nedavė poilsio. Gerkl ir miegok! Abu žodžiai supainiojo visą protavimą. Jo plunksna krebždėjo popieriuje. Ką jis rašė? Ji truputį pramerkė akis. Kai Kuzinas sustodavo rašęs, tarp jo antakių

Nepriklausomos Lietuvos kariai vienų iškilmių metu dalyvauja pamaldose po atviru dangumi.

"Mane senis išvarė atnešti lietuviškų bulkučių su lašiniukais..."

Visokie lietuviški stebuklai Chicagoje

Čia labai jauku ir labai švartu. Lietuviškų valgių parodėlė. Neseniai dar atsidarė. Už žibantio baro sukinėjasi ponija Leokadija

įsireždavo raukšlė. Paskui jis padėjo plunksnakotį į šalį. Raukšlė dingo nuo jo kaktos, ir jis stebėjo Iloną. Ji sumerkė blakstienas. Gerkl ir miegok! Tie žodžiai krito, kaip sunkūs lašai, praverdami versmes, kurios užtvindė sąmonę ir valią.

Ji krūptelėjo. Ar ji sapnavo? --Jau gana vėlu, -- pasakė jis, --aš pakviesiu sargybinį. Leidimas miegoti kabo prie tamstos celės durų. Tamsta turi daug miegoti.

Jis atitraukė užuolaidą. Pro dviejų tamsių debesų plyši jau sunkėsi dienos prosvaištė.

(Bus daugiau)

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

LIETUVOS KARIUI

O, Lietuvos kary, aš tau statau paminklą--
Ne iš granito, ne iš mirusio akmens,
Nes svetimi išniekino kapus, sulaužė tavo ginklą,
Nes tavo žemėj saulė rauda prieblandoje rudens.

Nuo Žalgirio laukų lig kruvinų Širvintų
Akiratis taip šimtmečiais didingas ir platus...
...Ties tavo liūdincia kakta kovų vaivorykštės nušvinta.

O motinų, o sesių skausmą kas supras?

Tik tu žinai, kad tavo žemė nenustoja šaukus,
Ir kad sulaužytus ginklus numetę, kalsime naujus,
Nes kada nors, saulėtekio šviesaus sulaukęs,
Į mūsų eis tavo sūnaus sūnus.

O Lietuvos kary, aš tau statau paminklą
Ne iš numirusio akmens, tik iš gyvos dainos,
Nes visada daina lydėjo tavo ginklą,
Nes tik daina išliks gyva po pergalės sunkios

NOW! 4 1/4% PER ANNUM ON ALL ACCOUNTS

4 1/4% EARNING ON PREPAID SAVINGS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 S. 49 Court, Cicero, Ill.
Tel. Blshop 2-1397
HOURS: MONDAY 9 to 8
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai

EMERSON RADIO OF OHIO

EMERSON RADIOS, STERIO
AIR CONDITIONERS, DUMONT T. V.

4300 Euclid Ave.

HE 1-1822

APAČIOJE: Studentų atsargos karininkų korporacijos Ramovė nariai, nusifotografavę Lietuvoje nepriklausomybės metais. Daug iš jų, bolševikams okupavus Lietuvą, buvo išvežti į Sibirą ir žuvo, kiti pasitraukė į Vakarus ir šiandien yra išsiblaškę penkiuose kontinentuose.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Teisingai suprasta Korporacijos Neo Lithuania kryptis

Nepriklausomos Lietuvos universitete sukurta studentų pirmoji korporacija Neo Lithuania, tęsdama veikimą išeiviniame gyvenime, plačiai yra atvėrusi duris šių dienų akademinei jaunuuomenei. Dabar, minėdama savo gyvavimo 38 metų sukaktį, visai pagrįstai gali džiaugtis jau nemažu naujų narių prieaugliu. Nėra abejonės, kad jaunuosius studentus korporacija patraukė jos idėjos ir darbai, siekiant jauna studentą išauklėti valinga ir tauria asmenybe, išugdant lietuvišką atsparumą ir drausmingumą.

Siekdama savo tikslų ir rūpindamosi daugiau apjungti patriotinių įsitikinimų lietuvių akademinį jaunimą, korporacija vengia politinio partiškumo, kitaip sakant, ji buvo ir liko apolitinė organizacija. Tai visai teisinga korporacijos kryptis, nes Neo Lithuaniai, kaip jaunimo organizacijai, rūpi narius paruošti ateities gyvenimui nekeliant juse politinių aistrų ir išugdant priešingų įsitikinimų gerbimą. Štai dėl ko korporacija nesibrauna į aktyvų politinį gyvenimą ir nesiekia savo atstovavimo politiniuose veiksmuose.

Tačiau kalbant apie korporacijos apolitiškumą, nereikėtų jį suprasti klaidingai ir laikyti visai kraštutinės pažiūros. Jei politika yra visuomeninio gyvenimo paraiška, kur dalyvauja politinės partijos, reikšdamos savo pažiūras į šalies santvarką, visuomenės socialinių santykių ir tautos ar valstybės ūkio tvarkymą, tai ar nebūtų klaida, jei akademinė organizacija, ruošdama savo narius gyvenimui, laikytų juos nuo tų klausimų atokiai. Ji turi padėti studentui susiformuoti pažiūrai į bet kuriuos politinius klausimus, išlaikant juose gryną ir sveiką tautinę sąmonę. Objektivus politinių srovių pažinimas padės geriau suprasti tautinės minties ideologiją. Tai vienas iš būdų savo organizacijai pažinti, sakysčiau, lyginamojo metodo panaudojimas savo pačių reikalui ir tai negalima laikyti organizacijos apolitinio principo pažeidimu.

Taip pat būtų didelė klaida ir net nukrypimu nuo organizacijos ideologijos, jei korporacija, vadovaudamasi savo nepolitiniu pobūdžiu, vengtų dalyvauti veiksmuose, susijusiuose su Lietuvos laisvinimu. Plečiant žodžio "politika" sąvoką, tai ir tėvynės vadavimo darbus galime laikyti politiniais veiksmais. Tiesa, korporacija, kaip organizuotas vienetas, neįeina į Lietuvos vadavimo veiksmų sudėtį. Bet Lietuvos laisvinimo darbai nesiriboja vien tik dalyvavimu krašto vadavimo veiksmuose. Tam darbai dirva plati ir progų gana daug.

Jei korporacija, arba kuri kita studentų organizacija, prisidengdama apolitinę skraistę, vengtų aktyvaus dalyvavimo Lietuvai vaduoti darbuose, pavyzdžiui, kad ir demonstracijose ir piketuose prieš mūsų tautos engėjus ir šalies okupantus, tai ar nelaikytumėm dideliu nesupratimu ir prieštaravimu savo organizacijos pagrindiniams tikslams, kur pabrėžiama lietuvių tautos laisvės siekimas ir Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas.

Nors šie mūsų kovingieji tikslai yra politinio pobūdžio, bet visi sutinkame, kad nuo jų mes negalime atsikyti ir nukrypti. Taigi, korporacijos nepolitiškumas yra ribotas ir ne be išimčių. Kas išplaukia iš mūsų siekimų ir kas yra reikalinga tautinės minties valingai ir tauraus lietuvių asmenybei ugdyti, neturime vengti nei politinių srovių pažinimo, nei politinių klausimų gvildinimo, nei pačių politinių darbų, jei tik jie yra susiję su mūsų tautos laisvės siekimu.

Antanas Sodaitis

PIRMAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTINIŲ SUVAŽIAVIMAS, įvykęs kovo 18–19 d., 1910 m., Brooklyn, N. Y. Iš kairės į dešinę sėdi: Dr. J. Šliupas, J. Adomaitis-Šemas, M. Olsauskienė, A. Olsauskas, J. O. Širvydas, P. Norkus; antroje eilėje stovi: J. Kulis, A. M. Martus, J. J. Paukštis, S. Michelonas, J. Banulis, V. J. Šliakys, J. V. Grimas; trečioje eilėje: V. K. Račkauskas, J. Tananevičius, J. Naujokas, K. Brazys, J. Brandukas, V. S. Jokubynas.

MINTYS DĖL LAIKRAŠČIŲ REDAKTORIŲ IR LEIDĖJŲ SUVAŽIAVIMO

Juozas J. Bachunas

SODUS, Michigan

klūčių nebūtų, kur viskas priklauso tik nuo mūsų noro, supratimo ir kultūros.

Esu linkęs šį klausimą pakartotinai iškelti ir išlyti, kad toks suvažiavimas įvyktų ateinančių 1961 metų pavasarį. Gal geriau sia apie gegužės mėnesį, jeigu nebūtų suspėta pasiruošti ir kiek anksčiau. Suvažiavime turėtų dalyvauti visų lietuviškų pastoviai einančių laikraščių apimant kultūros ir specialius žurnalus, redaktoriai ir leidėjai. Manysčiau, kad būtų teisinga, į suvažiavimą kviešti ir visų pastovių lietuviškų radijo valandėlių vedėjus. Nors tai kiek kita sritis, bet radijo valandėlės daugumoje atlieka "šnekančių" dienraščių ir savaitraščių darbą. Juk toms valandėlėms daugiausia vadovauja spaudos ar jai labai artimi žmonės.

Suvažiavimas turėtų įsteigti lietuviškos spaudos draugiją, išrinkti valdybą, pastovias specialias komisijas įvairiems reikalams vesti, ir garbės teismą šios srities ginčams narplioti ir spręsti.

Vienas iš didžiųjų Amerikos lietuvių spaudos veteranų senis Olsėvskis (a.a. Olio tėvas), tokią draugiją savo metu buvo sudaręs. Ir, jei neklystu, ji gyvavo porą ar trejetą metų. Buvo mėginimai šaukti ir kitas Amerikos lietuvių spaudos konferencijas ir įsteigti draugijas, nors tai mūsų gyvenime gilesnių pėdsakų nepaliko. Niekas tokioms draugijoms neklūdė įsikurti, niekas jų darbo iš šalies neardė, -- suardydamas mes patys, nemokėdami ar nenorėdami kultūringai ir išmintingai bendradarbiauti savo tarpe, dėl ko mums visiems ir lietuviškiems reikalams tebūtų tik geriau.

TIE PATYS IR NAUJI UŽDAVINIAI

Tokia spaudos redaktorių ir leidėjų draugija negali statyti svajoninių, bet tik realistinių uždavinių savo darbų srityje, kur visiems būtų naudos. O pati svarbiausia nauda būtų lietuvių bės reikalams, Laisvame demokratiniame krašte mūsų lietuviška spauda buvo, yra ir liks įvairi, atstovaujanti įvairias ideologijas ir kultūrinius bei politinius mūsų visuomenės palinkimus. Nėra galimybės ir negali būti tikslo visus laikraščius suvienodinti ar uždėti jiems kokią cenzūrą. Išskyrus vieną kitą laikraštį, visą likusią lietuvių spaudą Amerikoje leidžia bendrovės ar organizacijos. Jos ir toliau leis, rūpintis išlaikyti redaktorių ir bendradarbių.

Bet yra daug dalykų, kur leidėjai su redaktoriais gali aptarti ir susitarti: prenumeratos kainos, skelbimų tvarkymas ir gavimas, spaustuvių ir popierio reikalai, kitos galimybės laikraščius gerinti ar sudaryti sąlygas jiems susijungti, lietuviško gyvenimo žinių, iliustracijų organizavimas, spaudos etikos kodekso sudarymas ir jo pritaikymas

mas spaudos ir gyvenimo praktikoje, sudarymas opinijos laikraščių korespondentų darbui kolonijose pagerinti, susitarimas dėl laikymosi mūsų bendrųjų kultūrinių ir visuomeninės politikos dėsnių, kur tai reikalinga ir kur liečia lietuvių bendruomenę, ypač kovoje prieš Lietuvos pavergėjus, laikysenos suderinimas prieš dabartinį Lietuvos okupantą ir tt.

Tie klausimai ir reikalai neišsprendžiami per vieną dieną ar per vieną suvažiavimą. Jiems reikėtų ilgesnių studijų. O ir dar daug kitų reikalų tuojau atsirastų. Turėdami geros valios ir noro, mes juos galėtume išspręsti ir labai daug ką pagerinti.

Laikraščių leidėjams ir redaktoriams susitarus bendradarbiauti savo profesinėje srityje, pagaliau, gal kiek ketesnę dirvą po kojų pajustų ir lietuvių žurnalistų sąjunga, kuri prieš keletą metų gražiai įsisteigė, bet paskui kažkaip vėl pakriko ar užmigo. Lietuviai žurnalistai ne mažiau turėtų rūpintis ir remti tokią spaudos draugiją, kurią sudarytų laikraščių leidėjai ir redaktoriai, tų pačių laikraščių, kur jie bendradarbiauja.

KAS SVARBUIAUSIA?

Sunku pasakyti, kurie iš mano čia sumintų lietuvių spaudos draugijos uždavinių būtų patys svarbiausi. Jie visi savo srityje ir savo vietoje svarbūs. Bet man, kaip senam spaudos mėgėjui ir ūkininkui, šiuo metu atrodė svarbiausia, kad lietuviška spauda, būdama tokia susiskaldžiusi ir savitarpį nekooperatyvi, ilgainiui nebesugebės atlikti tų uždavinių, kuriems ji save skiria, nes išoriniai sunkumai ir pavojai lietuvių vis didėja, o taip pat didėja Lietuvos laisvės priešų prieš mus veikimas.

Tad mes turime susirūpinti svarbiausiu lietuvių bės ginklo ir mūsų tautinės gyvybės rodyklio išlaikymu ir tobulinimu. Nieko gyvenime nėra pastovaus, viskas mainosi, gimsta, auga ir miršta. Kiek visokių lietuvių politinių ir kultūrinių organizacijų Amerikoje jau buvo ir išnyko! Daugumas draugijų ar vadina mūsų laisvinimo institucijų, "veiksnių" šiandien yra kiti, negu buvo prieš porą dešimtmečių ar prieš kelias dešimtis metų, ar dar rusiškų carų laikais. Tik kai kurie lietuviški laikraščiai pastoviai liko tie patys, bent tais pačiais vardais, per 40, 45, 50 ar 75 metus. Tai rodo, kur yra mūsų gyvybė ir stiprybė.

Bet jei nenorėsime ir nemokėsime kooperuoti, jei vieni kitus silpninsime, tai tuo tik lengvinsime Lietuvos okupantams, senosios tėvynės laisvės smaugikams. Nemėginsiu čia aiškinti, ar tai dėka jų pastangų, bet vyksta Amerikos lietuvių patriotinės veiklos skaldymas ir vis dažniau pasirodo visokios "istorijos su pagražinimais", propagandinės mintys laikraščiuose

(Nukeista į 5 psl.)

RAŠYKIME KONRADUI ADENAUERIUI

Vasario 16 Gimnazija -- lietuvių pasididžiavimas. Ją savo aukomis išlaiko pasaulio lietuviai. Bet kiek žinome, Gimnazija vos galą su galu suduria. Vokietijos federalinė vyriausybė gimnazijos išlaikymui lėšų neskiria. Tačiau žydų mokyklas vyriausybė remia ir net naujus pastatus joms pastato. Tai daro skaitydami, kad žydams jie nemažai skolingi. O kiek skolingi lietuviams? Už kiek milijonų markių turto vokiečiai išvežė iš Lietuvos į Antrojo pasaulinio karo frontus ir pačią Vokietiją? Tikrai tos sumos didelės, ir žmoniškumo varden, kada mes kitaip negalim tų skolų tvarkyti, bet gali Vasario 16 Gimnaziją paremti.

Mums, Vasario 16 Gimnazijos reikalui, kad gautume jai paramos, reikia laiškų rašyti pačiam Vokietijos ministeriui pirmininkui Konradui Adenaueriui. Žinoma, jam rašant negalima minėti tų vokiečių plėšikavimų, bet užteks priminti, kad ir vokiečiai lietuviams yra nemažai skolingi. Ir kada dabar, Lietuva pavergta, kada lėšų taip sunku gauti, mūsų vargus gali atsiminti ir Vasario 16 Gimnazijai padėti.

Ignas Vilėniškis, Boston

DĖL BENDRADARBIAVIMO SU T. ANDRICA

Jūsų bendradarbis E. K., rašydamas apie praplėstą tautybių centrą Clevelande, sako kad žymesni Clevelando lietuvių kolonijos įvykiai, turi dažniau atsišpindėti Cleveland Press tautybių redaktoriaus T. Andricos vėdamajam puslapyje. (Ne puslapy, bet kampely RED.)

Kiek atsimenu, tam kampelyje anksčiau tokių žinių būdavo, bet po to, kai T. Andrica pradėjo smerkti naujus ateivius ir kitus pikietuotojus raudonųjų keliauninkų šiame krašte, daug kas į T. Andricą pradėjo kreivai žiūrėti. Clevelande jo tuos išsišokimus dar nesam užmiršę. Ir kol jis nepadarys apgailestavimo, nesam link užmiršti. Taigi patarimas daugiau bendradarbiauti su T. Andrica, nelabai vietoje.

Iš kitos pusės, tas tautybių skyrius atsiduoda kiek segregacine medžiaga. Atseit, tie pranešimai apie tautybių veiklą negali tilpti bendroje laikraščio žiniose, bet tik tam tikram kamputyje. Aš tai skaitau tautybių žveidinėjimu, jų nuvertinimu ir į specialią padėtį pastatymu. Siūlyčiau ir ateity nuo to skyriaus toliau laikytis. O kodėl, priežastis pasakiau.

B.V., Cleveland

Lietuvos kariuomenės parada būdavo didingi. Nuotraukoje svetimųjų valstybių kariniai atstovai išsiriakavę prie prezidento tribūnos stebi pro šalį žygiuojančius karius. Kairėje ant balto žirgo gen. Kubiliūnas. Prie tribūnos kairėje pulk. Giedraitis, toliau seka prancūzų, austrų, italų, belgų, latvių, anglų, amerikiečių ir vengrų kariniai atstovai, dešinėje pulk. Skučas, vėliau pakeltas į generolus, bolševikų 1940 metais suimtas ir išvežtas į Sibirą.

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės pėstininko kario tipas.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Šią savaitę, dėl Padėkos dienos šventės, Dirva išeis du kartus — pirmadienį ir trečiadienį.

• P. J. Keršis, 91 diena prabuvęs ligoninėje ir turėjęs sunkią operaciją, jau lankėsi Dirvoje ir džiaugiasi, kad sveikata pamažu grįžta.

• Atvyksta Jack J. Stukas. Vyčių pakviestas, gruodžio 3 d., Lietuvos sveikatinėje, žinomas lietuvių veikėjas ir verslininkas Jack J. Stukas iš Hillside, N. J., rodys savo filmą iš lankymosi Lietuvoje ir iš kitų 16 kraštų. Kaip žinome, J. J. Stukas praejusį pavasarį buvo išvykęs prekybininkų kelione su kitais aštuoniais vadovaujančiais prekybininkais. Jie aplankė 17 kraštų Afrikoje, Azijoje ir Europoje. Jų 7 savaitės kelionė yra plačiai aprašyta "The Hillside (N. J.) Times" 1960 m. 6 d. 2 laidoje, kur pirmoji eilė labai vaiz-

UŽSIENIUOSE GIMĘ SU DIDESNIU ENTUZIAZMU PEREINA Į ELEKTRINĮ GYVENIMĄ

Užsieniuose gimę namų savininkai, gyvenantys Northeastern Ohio, pameta užsienų tradicijas, kiek tai liečia namų ruošą.

Užsieniuose gimusių žmonių vaikai su didesniu entuziazmu pereina į elektrinį gyvenimą, negu vietiniai amerikiečiai.

Šie įdomūs faktai buvo paskelbti Market Research Unit of the Illuminating Company studijoje.

R Ū Š Y S	Užsieny gimę	Vaikai užs. gim. tėvų	Vietiniai amerikiečiai
Electric Ranges	31,5%	35,8%	39,6%
Electric Built-ins	23,0%	27,5%	26,7%
Electric Dryers	24,9%	37,6%	39,8%
Food Freezers	9,1%	16,5%	11,4%
Garbage Disposers	18,8%	26,2%	22,4%
Dishwashers	12,3%	20,1%	15,2%
Air Conditioners	3,1%	5,7%	4,5%
Luminous Ceilings	6,2%	6,5%	7,1%
Electric Post Lights	6,9%	9,8%	4,9%
Dehumidifiers	2,9%	7,4%	3,7%

LIETUVIŲ KLUBAS
ir
SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

Cleveland

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

4%

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

Žalgirio mūšio minėjimą surengė spalio 1-2 d.

Visiems prisidėjusiems prie Žalgirio mūšio šėminio minėjimo surengimo nuoširdžiai dėkoju.

Lionginas Leknickas, Žalgirio Mūšio Rengimo Komisijos pirmininkas

Parengimų kalendorius

LAPKRIČIO 26 D. L.V.S Ramovė Clev. Skyriaus kariuomenės šventės minėjimas.

GRUODŽIO 31 D. LB Clevelando abiejų Apylinkių rengiamas Naujų Metų sutikimas šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 21 D. Žaibo klubo dešimtmečio minėjimas - banketas šv. Jurgio parapijos salėje, juozas J. BACHUNAS, Sodas, Michigan

SAUSIO 28 D. Clevelando Jau-nimo Vakaras.

JAV PLANUOJA KARIUOMENĖS PERGRUPAVIMUS

Jungtinės Amerikos Valstybės yra nusistatę prašyti Šiaurės Atlanto Pakto Organizaciją, kad būtų leista perorganizuoti Europoje esančių amerikinių karinių vienetų dislokaciją ir jų nešamą atsakomybę.

Oficialūs Washingtono sluoksniai nurodė, kad tai būtų atliktas per NATO karinį komitetą, kuris susirinks Paryžiuje ke- liomis dienomis anksčiau, negu prasidės užsienų reikalų minis- terių konferencija, užplanuota gruodžio 16 - 18 dienomis.

Kariniai pergrupavimai, ypač pėstininkų dalinių, yra skatina- mi dviejų motyvų: siekiant su- mažinti dolerines išlaidas užjū- riuose ir išnaudojant padidėjusį lankstumą, drastiškai sumaži- nus karių šeimų kiekį.

MANE SENIS...

(Atkelta iš 3 psl.)

Lietuviškai pagaminti valgiai sutraukia ir būrius amerikū- nų. Tie nabagėliai, nežinodami kaip tie "dyvai" vadinasi, tik rodo pirštą ir sako: "Desvon". Štai įlinguoja milžiniško ūgio ameri- konas ir sako: --Kuuuu-k-u-u--ku... Ir pats juokiasi. Paskui bėga prie durų, paskaito išskabėlę ir, greit grįždamas atgal, šaukia: --Kugelis, kugelis, kugelis... Kiti stačiai prašo: "Lithuanian pizza". Aš išmunku apsidairyti į vir- tuvę. Didelė, švari. Moderniška. Ten energingai triūsiasi, žemai- čiai sako "kaip devynio", Stasė Urbonienė, kad tik niekam ne- pritrūktų lietuviškųjų gėrybių. Daugybė chigagiečių su džiaugs- mu ir linksmybėmis prisimena dalyvavę vestuvėse, krikštyno- se ar banketuose, ir ten su pasi- gardžiavimu sotine skaniau- siais valgiais, o dabar su liū- desiu širdyje kartoja: "Ot, kad dabar dar tokių gaučiau..." Tai ir buvo gaminti tos pačios St. Urbonienės, Ji didelė specialistė lietuviškos kulinarijos.

Bet chigagiečiai gali nenu- siminti: šita lietuviškų valgių paroda greit neužsidarys. Ji ati- daryta visam laikui ir vadinasi "Marquette Delicatessen", o ran- dasi 2553 West 71st. St., Chica- go 29, III, Tel. PROspect 6-2717. Alb, Valentinas

MINTYS DĖL...

(Atkelta iš 4 psl.)

ar žurnaluose, kur skelbiama okupantui malonūs šūktai ir mandri išvedžiojimai. Gal tai į- vyksta, kaip Br. Raila čia kartą buvo rašęs, ir dėl mūsų pačių kvailumo, ne už rublius, bet už dyką... Ir žinoma, tai ne kiek negeriau. Nes durnių, pagaliau, ir bažnyčioje muša.

Nėra prasmės laukti ar norėti, kad visi mūsų patriotiniai laik- raščiai pasidarytų vieningi ar solidarūs ideologiniuose ar par- tiniuose dalykuose. Bet būtina laukti ir siekti, kad jie susi- tartų ir išlaikytų vieną labai svarbią liniją -- prisilaikytų bendrų, visiems priimtinių dės- nių, liečiančių lietuviškos išlai- kymo reikalus Amerikoje ir so- lidariai stovėtų už lietuvių tau- tos laisvės idėją, vieningai ir griežtai kovojant prieš bolševi- kinę infiltraciją į mūsų pačių namus. Dergimu Nepriklausomos

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkaina- vimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd. Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352

Nakties tel.: LI 1-4611

Nikita parodė kaip reikia padegti...

GERI NAMAI

Naujos parapijos rajone, 2 šeimų, labai švarus.

Vienos šeimos medinis, 3 miegamieji.

Vienos šeimos plytinis, 2 miegamieji žemai.

Juozas Mikonis, Realtor

EAST SHORE REALTY

780 East 185 St.

IV 1-6561 MU 1-2154 (133, 135, 138)

Parduodami namai

#222

Gražus namas su 6 pui- kiais kambariais, židiniu, gražiu rūsiu, labai švarus. Savininkai lietuviai.

#223

Į šiaurę nuo Lake Shore Blvd., netoli Neff Rd., 6 puikių kambarių namas, la- bai, labai švarus, vario vamzdžiai, rūsys, 2 maši- nom garažas, labai geras parkinys.

Betty Hansen Realtor

819 East 185th Street

Cleveland 19, Ohio

IV 6-2130 (136)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Mes kepame visokius pyragus, lietu- višką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAin 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemies- čiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir iš- pildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

20 metų tos srities praktika

Vokiečių radijų taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1711

Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.

Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.

Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVerglade 4-7376

Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center

2336 West Chicago Ave. Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.

pirmad., antradi., ketvirtadi., penktadi.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:

Ofiso REpublic 7-5020.

Namų WAilbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2557 W. 69th Street

(Įėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.

Šeštadieniais:

2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

DIRVA

Nr. 134

1960 m. lapkričio 21 d.

KAS IR KUR?

• Šią savaitę, dėl Padėkos dienos šventės, Dirva išeis du kartus — pirmadienį ir trečiadienį.

• Iš Lietuvos į Vakarų Vokietiją, pagal Maskvos — Bonnos repatriacinę sutartį, jau yra persikėlę apie 5000 tariamų ar tikrų vokiečių. Jų tarpe nemažai lietuvių. Tikimasi, kad dar persikels apie 20,000.

• **Chicagietis Rimantas Vaičaitis**, šią vasarą atvykęs iš Lietuvos, šį savaitgalį, lapkričio 19-20 d.d. dalyvaus Columbus, Ohio įvyksiančiame Ohio State Track Club, taip vadinamame ilgųjų distancijų ėjimo ir bėgimo karnavale.

R. Vaičaitis yra narys Chicago University Track Club. Šis klubas yra žinomas visoje Amerikoje. Jam priklauso ir keli JAV Olimpinių rinktinės nariai. Lapkričio 19-20 d.d. Rimas Vaičaitis žada dalyvauti 3 ir 20 mylių ėjimo varžybose.

• **PLB Vokietijos krašto valdybos posėdyje**, svarstant lėšų telkimą gimnazijos klasių pastatui, specialiai buvo atvykęs iš Šveicarijos, Šveicarų — Lietuvių — Latvių Komiteto šalpoms telkti pirmininkas Antanas Paulaitis. Čia jis smulkiai apibūdino savo veiklos gaires ir davė gerų vilčių, kad jo išdirbtas planas telkti Vasario 16 Gimnazijos pastatui aukas, nebus be vaisių. PLB Vokietijos krašto valdyba ir Gimnazijos direktorius pažadėjo jam visokeriopą paramą, kad tik pavyktų sutelkti sumų, nes barakai, kuriuose yra klasės ir valgyklos salė (pastarojoje ruošiamos pamokos visų mokinių vakarais), yra tokiam stovyje, kad laike vienų metų jie gali savaime sugriūti.

• Apie prof. K. Pakšto mirtį gražius straipsnius atspaudė Helsingin Sanomat ir Hufvudstadsbladet dienraščiai.

• **Krėvės Paminklo Statymo Komitetas**, baigęs savo darbą, svarbesnius raštus ir kitą dokumentinę medžiagą perdavė Pasaulio Lietuvių Archyviui.

• **Ksavera Žilinskienė**, iš Woodbury, mokėdama už Dirvą, atsiuntė ir \$5.00 auką.

• Lietuvių organizacijų vadovaujančių asmenų pasitarimas lapkričio 16 d. įvyko Vasario 16 Gimnazijoje.

• Vasario 16 Gimnazijoje pradėjo mokytojauti iš JAV atvykęs Dr. G. Valančius — Lietuvos istorijos ir ekonominės geografijos mokytojas ir vokiečių p. Weiland — vokiečių kalbai aukštesnės gimnazijos klasėse. Taip pat žemesnės klasėse vokiečių kalbą moko vokiečiai A. Weigel.

• Iš Vokietijos išvyko BALFo direktorė A. Dambrienė atgal į JAV.

• **"Maži žingsniai"** — Pr. Naujokaičio pasakojimai jauniems, išleisti LB New York apygardos. 116 psl., mažo formato, iliustruoti dail. P. Osmolskio. Kaina \$2.00. Galima užsisakyti: A. Maceika, 104-06, 85 Ave., Richmond Hill 18, N. Y.

• **Vilniaus "Spartako" futbolo komanda** buvo išvykusi į Lenkiją. Rungtynės su Gdynės Baltika ir Pajūrio rinktinė haigėsi lygiomis. Pirmosios buvo sužaistos 1:1, o antrosios 0:0.

• **B. Tiškus**, iš E. St. Louis, savo artimiesiems užsakė Dirvą.

• **Dr. V. Dubinskas**, iš Chicago, mokėdamas už prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

NEW YORK

Operetės choro metinis koncertas

Lapkričio 13 d., Schwaaben Hall patalpose, Brooklyne įvyko Operetės choro metinis koncertas, diriguojamas muz. M. Cibo.

Taip pat koncerte dalyvavo ir Lietuvos Atsiminimų Radijo Rūtos ansamblis, diriguojamas muz. A. Kačanausko.

Operetės choras atliko vien lietuviškas dainas, o Rūtos ansamblis daugiau arijų iš įvairių operų, kur solo partijose neblogo pasireiškė Ona Zubavičienė, Liudas Stukas ir K. Bowen. Keletą kūrinių sudainavo ir jungtinis choras, akompanuojant A. Mrozinskui ir V. Stroliai.

Šokiams grojo Štarolio orkestras. Žmonių susirinko apie 300, kurių tarpe buvo iš toli atvykusių svečių J. Mikuckis, Faustas Kirša, J.

Chicagos LSK Taurus futbolo komanda. Klūpo iš kairės: V. Širvys, V. Mikulskis, A. Kaminskas, J. Valat, V. Netzel, Stovi: V. Tainys, V. Bumbulis, R. Barkauskas, R. Libus, J. Zaksas, A. Toris, A. Enzinas, V. Kulys, Stackow, R. Barmus.

L. Kavaliausko nuotrauka

Pokalbis su futbolo veteranu

Jonu Normantu

Šių metų Chicago lietuvių futbolo komandų pirmenybiniai pasirodymai nekelia džiaugsmo. Futbolo mėgėjai ir rėmėjai plačiai kalba ir gyvai diskutuoja tokiu pasirodymo priežastis.

Paryškinimui esamos padėties, kreiptasi į futbolo veteraną, buvusį Lietuvos valstybinės futbolo rinktinės žaidiką Joną Normantą, prašant pareikšti nuomonę.

Jonas Normantas futbolo pradėjo žaisti Klaipėdos KSS jaunių komandoje. Būdamas 16 m, jau atstovavo KSS Lietuvos aukščiausioje futbolo lygoje. Jam teko eilę kartų atstovauti Lietuvai tarpvalstybinėse rungtynėse. Jis kartu buvo ir nuolatinis Klaipėdos futbolo rinktinės narys. Prieš porą metų J. Normantas iš Toronto persikėlė į Chicago. Gyvendamas Toronto mieste keturis metus treniravo LSK Vyties futbolininkus. Tikime, kad J. Normantas yra pakankamai kompetentingas kalbėti futbolo klausimais.

--Kaip žinoma, paskutinės pirmenybinės LFK Lituanicos rungtynės buvo prieš Maroons ir Slovaks. Jos buvo lemiamos reikšmės. Abi pralaimėtos. Būkite malonus pasisakyti dėl šių rungtynių.

--Maroons futbolo komandą sudaro išimtinai italų tautybės žaidikai. Kur italai bežaistų ir kokios žaidimo klasės būtų, jie išsiskiria savo įgimtu pietietišku charakteriu. Prieš jų temperamentingus futbolininkus reikia kovoti žemomis, lėtomis ir apjaujais ir kt.

Žilevičius, J. Slapšys, J. Pajaujis ir kt.

Cezaris Modestavičius su žmona, Šlapelis ir Sadauskas iš Clevelando, buvo atvykę į Korp! Neo-Lithuania metinę šventę New Yorke, kuri įvyko lapkr. 12 d., Manor salėje, Brooklyne, N. Y. Sekančią dieną neolithuanų filisteriai, kartu su svečiais, A. ir D. Senikų bute buvo susirinkę aptarti tolimesnės veiklos.

Jonas Normantas

ir prieš rungtynes "neapšvietė" Lituanicos žaidikų. Ši ir bus didžiausia pralaimėjimo kaltė.

Apie Lituanicos-Slovaks rungtynes štai kas būtų galima pasakyti. Visų pirma apie alkoholi. Esmėje, suaugusiems, saikus alkoholio vartojimas nėra taip jau labai nuodėmingas dalykas. Bet tik, gink Dieve ne prieš rungtynes. Tai yra taisyklė be jokių išimčių. Bendrai paėmus, sportas ir alkoholis nesiderina. Kiek man yra žinoma, kai kas neat-sispyrė pagundai ir išvakarėse "truktelėjo". Drįstu tvirtinti, kad nebijimas šios taisyklės daug prisidėjo prie pralaimėjimo. Mažų mažiausiai dėl šios kaltės nebuvo išnaudotos trys aukštesnės progos, kurios turėjo baigtis įvarčiais.

Kalbant toliau, reikia pasakyti kad Slovaks pusė šis puolikas Murphy dažniausiai likdavo neuždengtas. Lituanicos Martinus nepajėgė. Jo vietoje, mano manymu, reikėjo statyti Žukauską arba Gavėnį. Murphy buvo pats pavojingiausias ir jis vadovavo visam Slovaks žaidimui. Trumpai tariant, Murphy agresingumas ir kai kurių Lituanicos žaidikų netinkamos pozicijos pastatymas, daug prisidėjo prie mūsų Lituanicos pralaimėjimo.

--Chicagoje daug kas kalba apie Lituanicos daromas klaidas. Kokia gi Tamstos nuomonė, žvelgiant į pačią komandą ir jos turėtu šiais metais rungtynes?

--Klaudy galima būtų keletą išvardinti. Tačiau pati didžiausia yra be jokio pasiruošimo išėjimas pavasarį į aikštę. Žiemos metu yra būtinos treniruotės salėse. Reikalingas ir treneris. Dabar gi 2/3 žaidikų neturi jokių teoretinių žinių.

--Kalbama, kad treneris nieko negali padėti, nes žaidikai labai linkę pildyti trenerio nurodymus. Kaip Tamsta manote?

--Juokas. Komandoje turi būti disciplina! Disciplina yra komandos pagrindas. Visi trenerio nurodymai turi būti priimami be jokių rezervų. Lituanica pirmenybių lentelėje turėjo užimti kokią 3-4 vietą. Jei nepavyko, tai tik dėl nepasiruošimo žiemos metu ir dėl neturėjimo pastovaus ir nusimančio trenerio.

--O ką gi pasakytumėt apie paskirus žaidikus?

--Didžiausią pažangą padarė centro puolikas Mikalauskas,

Puolime jis pats geriausias. Iš amžiumi jaunesniųjų reikia išskirti J. Žukauską. Iš Brazilijos atvykęs Kuneckis techniškai puikus. Žaidžia, taip sakant, su protu. Tik jam trūksta tinkamo starto ir bėgimo. Iš puolikų gerą įspūdį daro H. Jenigas ir Bavaras. Gintime galime pasiūlyti J. Žukauskui ir R. Jenigui.

--Futbolu Chicagoje lietuviai domisi ir gana noriai remia futbolininkų žygius. Rėmėjai, be abejo, turi teisę rūpintis futbolininkų atsiekdais. Jie kartu mėgsta patarinėti ir tiekti įvairius receptus. Ar Tamsta neturėtumėt kokio, taip vadinamo, recepto?

--Receptas yra vienintelis ir aiškus. Tai yra treneris. Be jo nėra žingsnio pirmyn. Dėl pačio žaidimo norėčiau pabrėžti, kad būtina žaisti tiksliais pasuotėmis ir kiekvienas priėjimas prie priešo vartų turi sukelti pavojų. Beje, puolimui reikia naudoti visus penkis puolikus. Kartupageidautina daugiau šaudymo (priešo vartus. Prie šaudymo reikia pratintis treniruotėse. O dabar stačiai mirtinos progos neišnaudojamos, ir jei bandoma šauti, tai dažniausiai pro šalį. Havų linijai reikia kalte įsikalti į galvą, kad jų pareiga ne vien tik kamuolį paimti, bet ir laiku perduoti puolikams.

--Ar negaila, kad Lituanica šiomet iškrita iš aukščiausios divizionijos?

--Žinoma, kad taip. Tačiau tas iškritimas gali atnešti ir naudos. Iki naujo sezono pradžios Lituanica turės pakankamai laiko pasiruošti. Pasiruošti taip, kad pirmoje divizionijoje galėtų užimti pirmąją vietą ir 1962 m. vėl turėtų teisę grįžti į aukščiausią divizioniją. Aš visai neabejoju, kad Lituanicos vieta tik aukščiausioje divizionijoje.

--Pirmoje divizionijoje šiomet žaidė Chicago LSK Taurus. Šio klubo futbolo komanda pirmenybėse užėmė priešpaskutinę vietą. Kokios nuomonės esate apie Tauru futbolininkus?

--Ką gi, aš manyčiau, kad Taurui būtų sveikiausia susijungti su Lituanica. Jei šis pasiūlymas Taurui nepriimtinas, galėtų jungtis su kuriuo kitu Chicago lietuvių sporto klubu,

kuris turėtų pakankamai prieauglio. Tokių Chicagoje yra. LSK Taurus galėtų pakartoti Lietuvoje buvusią LFLS -- Tauru jungtį.

Šiomet, kaip žinoma, Taurus bandė pasitelkti daugiau svetimų žmonių. Reikia pasakyti, kad jie visi vidutinės klasės. Tokiais negalima pasikliauti. Aš gerai žinau, kad jų vadovas L. Kavaliauskas visą sielą atidavė savo klubo futbolininkams. Deja, to nepakanka. Reikia gerų žaidikų. Dėl šios priežasties, vargu ar Taurus 1961 m. išsilaikys pirmoje divizionijoje. Su turimais žaidikais sunku ką nors didesnio atsiekti.

--Buvote malonus atsakyti į mano klausimus ir panagrinti esamą futbolo padėtį. Na, o ką galėtumėt palinkėti Chicago futbolininkams?

--Linkėti galėčiau tik sėkmės. Tačiau, aišku, kad to nepakanka. Reikia darbo ir pasišventimo. Todėl aš ir linkiu nenuleisti rankų ir rimtai stvertis darbo ir reformų. Gana palaido žaidimo! Toliau, Negalima remtis pasikais žmonėmis. Norint laimėti, reikia vesti komandinį žaidimą. Žvaigždėmis vadinamus žaidikus metas pamiršti. Pavienės žvaigždės ir solistai futbolo pasaulyje negali egzistuoti.

Pats širdingiausias linkėjimas būtų steigti jaunučių komandas, ir jų vadovavimą atiduoti į prietusių vadovų rankas. Be prieauglio toli nenueisime. Puikiai žinome, kad Chicagoje prieauglio ne stoka. Reikia tik jį sudominti, sutelkti į komandas ir vėliau išleisti į aikštes. Už kelių metų jie puikliausiai gins lietuvišką palvas.

Tokiais linkėjimais Jonas Normantas baigė pasikalbėjimą. Manome, kad šis spaudai skirtas pasikalbėjimas bus naudingas. Futbolas Chicago lietuvių tarpe yra viena iš populiariausių sporto šakų. Į rungtynes sutraukia iki 700-800 žiūrovų. Skaičius nėra taip mažas. Futbolo vadovų pareiga kreipti dėmesį ir neapvilti prisiekusių gerbėjų.

Kalbant apie prieauglį, tenka pasakyti, kad Chicagoje jo tikrai pakanka. Galima sudaryti net keletą komandų.

P. Ptr.

Akimirka iš Lituanica-Maroons futbolo rungtynių. Kamuolį laiko vartininkas J. Perkūnas. Kairėje matosi H. Gavėnį, Dešinėje A. Kuneckis ir centre J. Žukauskas.

P. Petručio nuotrauka

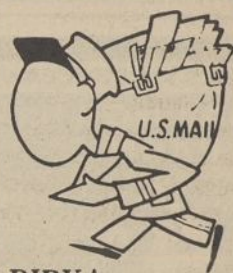

Iš Lenkijos vizitui į Chicago atskrido Vida Naruševičiūtė. Ji su malonumu liktų Chicagoje gyventi. Tačiau didelis klausimas ar pavyks. Aerodrome Vidą sutiko artimieji. Iš kairės: A. Koncė, pusėsėrė G. Degutytė, A. Ribkevičius, V. Jakovickas, V. Naruševičiūtė, dėdė V. Degutis, krikšto motina St. Ribkevičienė, M. Penikaitė, ir P. Kasiulaitis.

P. Petručio nuotrauka

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐
Už metus — \$8.00 ☐
Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

